

SEGÉDLET A TANÓRÁK MEGTARTÁSÁHOZ

óratervek, útmutatók,
feladatok és megoldások

Középiskola

Családi költségvetés

Kedves Pedagógus!

Ön a PÉNZ7 programsorozat pénzügyi tanóráihoz készült tanári útmutatót tartja kezében.

2021-ben Magyarországon már hetedszer vehetnek részt az iskolák a PÉNZ7 kezdeményezésben, ötödik éve a tanév rendjébe illeszkedő pénzügyi és vállalkozói témahét keretében. A programsorozat célja, hogy a fiatalok tudatosabban kezeljék pénzügyeiket, megbízható forrásból származó, a hétköznapi életben is hasznosítható ismeretekhez jussanak a gazdaság és a pénzvilág működéséről. Ehhez nyújtanak segítséget a 2021. március 1-5. között országszerte megrendezésre kerülő rendhagyó tanórák is.

Kötetünk a jelen tanév **Tudatos pénzkezelés a családban - CSALÁDI KÖLTSÉGVETÉS** című tananyagát tartalmazza, amely a 2015-ös családi költségvetés témájú órák aktualizált változata. A kiadvány célja, hogy segítse és vezesse a pedagógusokat a tanórák megtartásában, illetve, hogy az óravázlatok, segédletek és megoldások a későbbiekben – akár a PÉNZ7 programsorozat lezárultával, tetszőleges időben és tantárgyi keretek között is – gyakorlati segédanyagként rendelkezésre álljanak.

Az óratervek megvalósításához a PÉNZ7-re pénzügyi önkéntesek segítségét is kérhetik az iskolák, ezért a segédletekben erre utaló megjegyzéseket is találnak. Az órák természetesen megtarthatók az önkéntesek közreműködése nélkül is, de az iskolával kapcsolatot tartó szakemberek a későbbiekben is segíthetik a témák feldolgozását.

Az útmutató felépítése a következő: az óravázlatot követi a részletes tanári útmutató (óraleírás), majd a tanórához tartozó feladatleírások, feladatlapok és egyéb kellékek, végül a feladatok megoldása. Az útmutató mellett e-learning tananyag, webináriumok és – amennyiben a járványügyi helyzet lehetővé teszi – a próbaórákról készült filmfelvételek is segítik a felkészülést, amelyek a www.penz7.hu oldalról érhetők el.

Mivel a PÉNZ7 programsorozathoz csatlakozó iskolák diákjainak felkészültsége, családi, anyagi háttere nagymértékben eltérhet, a pedagógusoknak arra is lehetőségük van, hogy az egyes feladatokat a helyi viszonyokhoz, a diákok körülményeihez és ismereteihez igazítsák. A téma kiegészítéseként középiskolásoknak ajánljuk az **ingyenesen letölthető Zöldiránytű applikációt**, amelyben a fiatalok környezet- és pénztárca kímélő ötleteket találnak a mindennapjaikat érintő kérdésekben, döntési helyzetekben.

A program szervezői és együttműködő partnerei nevében azt kívánjuk mindenkinek, diáknak és pedagógusnak egyaránt, hogy a tanórák során ne csak hasznos tudást, hanem élményeket is szerezzenek, s ezekre támaszkodva folytassák a pénzügyek működésének és a pénz izgalmas világának felfedezését! A pénzügyi kalandtúrában pedig további programok és érdekességek várják a PÉNZ7 résztvevőket a www.penz7.hu oldalon is.

Jó felfedezést!

TARTALOMJEGYZÉK

CSALÁDI KÖLTSÉGVETÉS

Óraterv	6
Tanári útmutató	10
Kellékek, feladatlapok	16
Megoldások	25

CSALÁDI KÖLTSÉGVETÉS

2021

1. tanóra

Tudatos pénzkezelés a családban – CSALÁDI KÖLTSÉGVETÉS - ÓRATERV

A pedagógus neve	Merényi Zsuzsanna
Műveltségi terület	Ember és társadalom, Életvitel és gyakorlat
Tantárgy	Osztályfőnöki /Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek
Osztály	9-11. évfolyam
Az óra témája	A családi költségvetés
Az óra célja és feladatrendszere	• A pénzügyi tudatosság fejlesztése egy konkrét helyzetben megélt feladatmegoldás segítségével. • A gazdasági kalkulációs- és tervezőkészség fejlesztése családi költségvetés készítésének keretei között. • Érdekkülönbségek felismertetése és az érdekegyeztetés szükségességének belátása, gyakorlása a pénzügyi tervezés során. • Saját, illetve a családi pénzügyek iránti felelősség felkeltése. • Együttműködési, tudásmegosztási képesség fejlesztése.
Az óra didaktikai feladatai	• A figyelem felkeltése a családi költségvetés tervezése, a pénzügyi kalkuláció iránt. • A témához kapcsolódó tapasztalatok mozgósítása és rendszerezése. • A háztartásstatisztika és a pénzügyi tervezés néhány fogalmának, összefüggésének megismerése. • Önellenőrzés, önértékelés a feladatvégzésben.
Tantárgyi kapcsolatok	Matematika, Földünk és környezetünk
Dátum	2021. március

Tudatos pénzkezelés a családban – CSALÁDI KÖLTSÉGVETÉS - ÓRATERV

IDŐ		AZ ÓRA MENETE	NEVELÉSI-OKTATÁSI STRATÉGIA			MEGJEGYZÉSEK
			Módszerek	Tanulói tevékenységek	Eszközök	
1. feladat: Ráhangelődés						
5'	Tanári közlés: a családi költségvetés témájával foglalkozunk. Az óra folyamán egy konkrét család helyzetébe lépnek a diákok és igyekeznek a család egy havi pénzét jól beosztani, költségvetését elkészíteni. Film megtekintése.	Frontális, frontális filmvetítés.	Csoportban (max. négy fős családban) ülnek, tájékozódnak, figyelmes filmnézés.	Számítógép internet-eléréssel, projektor, hangfal.	Előzetes feladat: A terem berendezése oly módon, hogy max. négyfős csoportok (családok) számára és vetítésre, frontális munkára is alkalmas legyen. Az osztályt max. négyfős csoportokba (családokba) szervezzük. (Létszámtól függően lehet 3 fős is a család.)	
2. feladat: A csoportmunka előkészítése						
5'	Minden csoport megkapja a család két felnőtt tagjának fizetési listáját és megállapítja a család havi nettó jövedelmét, majd ezt az összeget beírják a kiosztott 1.feladatlap 1. feladatához. Ellenőrző kérdés a nettó bér összegéről, a család jövedelméről.	Frontális, csoportmunka.	Névjegymatricákat ragasztanak magukra, figyelmes tájékozódás, feladatértelmezés, szerep és munkamegosztás kialakítása.	A csoportmunka kellékei: névjegyek, bérlapok, 1. feladatlap.	A szükséges számú névjegy, bérlap, feladatlap a csoportok számának megfelelően összekészítve.	

Tudatos pénzkezelés a családban – CSALÁDI KÖLTSÉGVETÉS - ÓRATERV

NEVELÉSI-OKTATÁSI STRATÉGIA					
IDŐ	AZ ÓRA MENETE	Módszerek	Tanulói tevékenységek	Eszközök	MEGJEGYZÉSEK
3. feladat: Csoportmunka I.					
10'	A családok kiadási tervet készítenek. Kiosztjuk a szükséges kelléket: a kiadások tervezéséhez szükséges 2. feladatlapot, a háztartási napló egy részletét, a felcímkézett borítékokat. Magyarázatot adunk a családi költségvetés bevételi és kiadási oldaláról, a fix kiadásokról. A csoportok feladata: hat kiadási csoportra kell osztani a család szabadon rendelkezésre álló jövedelmét. Rövid magyarázat a kiadási csoportok tartalmáról.	Frontálisan indított csoportmunka, frontális tájékoztatás.	Feladat-értelmezés, csoportos kiadás-tervezés, figyelmes tájékozódás, önellenőrzés.	1. feladatlap, háztartási napló 2. feladatlap, PPT bemutató (számítógép, projektor,), felcímkézett borítékok.	Megfelelő példányszámú feladatlap csoportonként összekészítve. A segédinformációt a csoportoknak egy-két perces próbálkozása után vetítjük. A tanár körbejár a csoportok között.
4. feladat: Csoportmunka II.					
10'	Szükség szerint korrekció a kiadások tervezésében, valamint életesemények gazdasági hatásának vezetése. Félpercenként egy-egy életeseményt húznak felváltva, családonként egy-egy diák. A családok ezt rögzítik a költségvetés-sémában. Szükség esetén az előzetes tervüket korrigálják.	Csoportmunka, frontális és csoportmunka felváltva.	Feladat-tervezés, kiadási tételek értelmezése, munka-megosztás, együttműködés, döntés csoportos egyeztetés, döntés és rögzítés, önellenőrzés.	Ugyanaz, mint az előbbieken az események PPT-n is megjelennek.	A tanár (és a vendég, ha van) szükség esetén segít az értelmezésben. Fontos az időmérés. A tanár szükség szerint egy-egy mondatos magyarázatot fűz az eseményekhez.

Tudatos pénzkezelés a családban – CSALÁDI KÖLTSÉGVETÉS - ÓRATERV

IDŐ	AZ ÓRA MENETE	NEVELÉSI-OKTATÁSI STRATÉGIA			MEGJEGYZÉSEK
		Módszerek	Tanulói tevékenységek	Eszközök	
5. feladat: Részlezárás – értékelés					
5'	A tapasztalatok megbeszélése során állapítsuk meg, hogy maradt-e pénzük! (Igen: 12 250 Ft.) Tanári kezdeményezéssel: két fontos, a családi költségvetést felborító esemény megvitatása.	Frontálisan indított csoport-beszámoló.	Önellenőrzés, beszámoló a végzett munkáról.	Ugyanaz az esemény PPT-n is megjelenik.	Fontos az időmérés.
6. feladat: Csoportmunka III.					
5'	Egy-két megoldás családi bemutatása, értékelése. Összegzés: megtakarítások jelentősége, hitelfelvétel lehetősége, többletjövedelem szerzésének ötletei. Az események tanulsága, az órán elvégzett munka jelentősége, értékelése.	Frontális, bemutatás, érvelés és értékelés, hozzászólás.	Csoportmunka: érdek-egyeztetés, döntés, egy-két egyéni beszámoló.	PPT-n 2 diás összefoglaló a költségvetés tervezéséről, a megtakarítás, hitelfelvétel, egyensúly összefüggéséről	
7. feladat: Zárás – tanulságok					
5'	Csoportonként egy-egy mondat, amelyet felragasztanak a költségvetési plakát mellé.	Csoportmunka, majd frontális.	Csoportmunka, vélemény-egyeztetés, fogalmazás.	Öntapadós cédulák (post-it), A/3-as papír.	

Tudatos pénzkezelés a családban – CSALÁDI KÖLTSÉGVETÉS - TANÁRI ÚTMUTATÓ

ELŐKÉSZÜLETEK:

A tanóra megtartható egy órában. Ebben az esetben nem javasoljuk a játékpénzek és borítékok használatát. Ha van lehetőség arra, hogy két tanítási órára bontsuk az anyagot, akkor használjuk a pénzeket és borítékokat, illetve elemezhetünk témába vágó KSH adatokat, és ellenőrzésképpen a tétes játékot is alkalmazhatjuk.

A terem rendezzük be oly módon, hogy maximum négyfős csoportok számára és frontális munkára is alkalmas legyen! Az osztályt lehetőség szerint maximum négyfős csoportokba szervezzük, jusson mind a négy csoportba szervezőkészséggel, illetve pontos számolási képességgel rendelkező diák!

Jó, ha van minden csapatnál számológép vagy telefon, amelyen számolni tudnak.

Biztosítsuk a teremben a vetítés feltételeit, és ellenőrizzük tanóra előtt az eszközök működését, valamint állítsuk be a PPT-t.

A csoportok számának megfelelően készítsük össze a kellékeket:

- Az 1. (Ráhangelés) feladathoz:
 - számítógép, projektor, hangfal és internetelés (kisfilm lejátszása).
- A 2. (A csoportmunka előkészítése) feladathoz:
 - névjegyek (tanulónként 1 darab),
 - bérlapok (csoportonként 1 darab),
 - 1. feladatlap (csoportonként 1 darab).
- A 3. (Csoportmunka I.) feladathoz:
 - 1. feladatlap (a csoportmunka előkészítésénél használt),
 - 2. feladatlap Fix költségek (csoportonként 1 darab),
 - kiadások tervezéséhez szükséges háztartási napló részlete (csoportonként 1 darab),
 - felcímkézett borítékok (csoportonként 6 darab),
 - számítógép, projektor, a PPT bemutató kivetítéséhez.
- A 4. (Csoportmunka II.) feladathoz:
 - ÉLETESEMÉNY kártyák (egyesével kihúzzák őket 1-8, vagy kivetítjük),
 - számítógép, projektor, a PPT bemutató kivetítéséhez.
- Az 5-6. (Részlezárás-értékelés, Csoportmunka III.) feladathoz:
 - számítógép, projektor, a PPT bemutató kivetítéséhez.
- A 7. (Zárás-tanulságok) feladathoz:
 - öntapadós (Post-it) színes cédulák a családok írásbeli véleményéhez,
 - A/3-as papír a plakáthoz.

AZ ÓRA MENETE:

Üdvözljük a diákokat és (ha vannak) a vendégeket! Mondjuk el, hogy erre az órára a nemzetközi háttérű Pénz7 program keretében kerül sor! Célja, hogy a fiatalok tudatosabban kezeljék pénzügyeiket, tudjanak többet a gazdaság és a pénzvilág működéséről. Ehhez a tanórához hasonlóan, az országban és szerte a világban sokfelé tartanak a családi költségvetés témában órákat. A pénzügyi önkéntes (ha részt vesz az órán), röviden mutakozzon be a gyerekeknek!.

Tudatos pénzkezelés a családban – CSALÁDI KÖLTSÉGVETÉS - TANÁRI ÚTMUTATÓ

1. FELADAT: RÁHANGOLÓDÁS - Tervezett időkeret: 5 perc

Elmondjuk, hogy egy szerepjáték keretében ismerkedünk a témával. A csoport tagjai egy családot képviselnek, és megpróbálják úgy beosztani a pénzt, hogy a hónap során felmerülő kiadásokat fedezni tudják a bevételeikből.

Ráhangelődést segítő, felvezető videó: <https://www.penziranytu.hu/2021penz7>

Ha az órán részt vesz pénzügyi önkéntes, akkor ismertetheti a feladatot!

2. FELADAT: CSOPORTMUNKA ELŐKÉSZÍTÉSE - Tervezett időkeret: 5 perc

Bizonyára sokféle gondolatot ébresztett a film. Kérjük meg a diákokat, éljék bele magukat abba a helyzetbe, hogy egy csapat = egy család! Osszuk ki a névjegyeket és az 1. feladatlapot, és olvassuk fel a Kádár családot bemutató néhány mondatot!

Ragasszák fel a névjegyeket!

Ezt követően a család két felnőtt tagja, Kádár Béla és Kádárné Nagy Anett kézhez kapja béradatait és a fizetését.

Először a béradatokat adjuk oda, és csoportonként a két személy állapítsa meg, hogy mennyi bért kell kapnia! Nem baj, ha segítenek egymásnak a feladat megoldásában. Hangozzék el, hogy Kádár Béla 306 000 Ft-ot, Kádárné Nagy Anett 166 250 Ft-ot kap! Adjuk kezükbe a pénzt, és térjenek „haza” a családjukhoz! Jövedelmüket írják be a kiosztott 1. feladatlap megfelelő helyére!

Néhány szóval foglaljuk össze, hogy ez az összeg elsősorban munkajövedelem, de a két gyermek utáni családi pótlékot és az adókedvezményt is tartalmazza! Tehát van benne társadalmi jövedelem (társadalomtól kapott jövedelem), és ha Kádáréknak lenne például bérbe adott tulajdonuk, megtakarításuk, befektetésük, még azok hozama is lehetne jövedelem. Ennek megvilágítására használható a PPT 2. diája a háztartások bevételeiről.

FIGYELEM! A feladatlap mellékei és megoldása a 2020. második félévében érvényes adózási szabályok szerint készültek!

IKT tipp a feladathoz:

A diákok beolvashatják a Kádár szülők bérlapját QR-kód segítségével.

A QR-kód létrehozásához tanári bejelentkezés:

<https://hu.qr-code-generator.com/>

Tanulói beolvasás mobiltelefonra letöltött QR-kód olvasó segítségével.

Ha az órán részt vesz pénzügyi önkéntes, akkor vezetheti ő a beszélgetést, esetleg saját személyes történetet is mesélhet a látottakkal kapcsolatosan.

Tudatos pénzkezelés a családban – CSALÁDI KÖLTSÉGVETÉS - TANÁRI ÚTMUTATÓ

3. FELADAT: CSOPORTMUNKA I. - Tervezett időkeret: 10 perc

Bevezetésként mondjuk el, hogy nem ritka az a pénzbeosztási módszer (akár virtuálisan, akár ténylegesen), amellyel a család „felcímkézi a pénzt”, vagyis szétosztja a főbb kiadási csoportok között! A gyerekek saját családjában lehet egy vagy több „pénzügyminiszter” is, talán hallhat egyikük-másikuk erről a módszerről a későbbiek folyamán a szüleitől is.

A tanári magyarázat közben az órán résztvevő vendég (vagy a tanár, esetleg egy segítő diák) kiosztja a feladatvégzéshez szükséges kelléket: a kiadások tervezéséhez szükséges 2. feladatlapot (háztartási naplórészletet), amely már tartalmazza a család fix, várható kiadásait.

Most az a feladat, hogy a családok rendelkezésére álló 472 250 Ft-ot (virtuálisan) osszák el úgy a kiadási csoportokra, hogy várhatóan elegendő legyen az egész hónapra. Segédeszközként megkapják a család háztartási naplójának egy részletét, amely már néhány biztos, minden hónapban azonos kiadási tételt tartalmaz.

Beszéljük végig az egyes kiadási csoportok tartalmát! (A tanár vagy a vendég magyarázata a családi költségvetés kiadási oldaláról és a fix kiadásokról. A magyarázathoz jól használható a PPT 3. diája.)

Vonják le a családok a 472 250 Ft-ból a már „elköltött” fix kiadásokat, és csak a maradékot osszák szét!

Kérdezzük meg a diákokat, hogy elegendő információt adtunk-e a munkához! Ha igen, akkor kezdjenek hozzá a kiadási terv elkészítéséhez! A fix kiadások levonása után hat kiadási csoportra kell osztaniuk a család jövedelmét, mely egyben a költségvetés kiadási oldala is lesz.

Járjunk körbe a csoportok között! Ha valamelyik csoport tanácstalan, akkor segédinformációként vetítsük ki a PPT 4. diáját, és fűzzük hozzá magyarázatként, hogy például a rendelkezésre álló 472 250 Ft 27,7 %-át költik élelmiszerre, vagyis a játékkeretek között kb. 131 000 Ft-ot. Ez az átlagos élelmiszervásárlás összege. Akik otthon termelnek élelmiszert, azok lefelé húzzák az átlagot, a városi életformában ez az összeg magasabb.

Ha az órán részt vesz pénzügyi önkéntes, akkor segítheti a csoportokat a megoldásban, felhasználva a PPT-n rögzített információkat, illetve vezetheti a megoldás megbeszélését.

4. FELADAT: CSOPORTMUNKA II. - Tervezett időkeret: 10 perc

Miután a családok elkészítették a család havi kiadási tervét, különböző életesemények történnek Kádárénál, melyeknek mind pénzügyi hatása van, vagyis fizetni kell értük. A családok feladata, hogy az eseménynek megfelelően, az adott borítékból kivegyék a szükséges összeget, és közben ezt a kiadást jegyezzék fel a 2. feladatlapra, a háztartási napló megfelelő kiadási csoportjába is. A család két tagja a könyvelést végezze, a többiek a pénzt számolják és ellenőrizzék.

Szabályok:

1. A feladatlapra beírt tervezett kiadás és a gazdasági események összes kiadása azonos összeg legyen! Ha nem lenne elegendő a tervezett pénz, akkor át kell csoportosítani. A kiadási tervet módosítani kell.
2. A 472 250 Ft-nál nem költhetnek többet!

Az első életeseményt együtt beszéljük meg:

Életesemény: Mindkét gyerek kinőtte a tavalyi tavaszi cipőjét. A felmerülő költség összesen **30 000 Ft.**

A lábbeli az Egyéb kiadási csoportba tartozik, be kell írni a költségvetés Egyéb rovatába a 30 000 Ft összeget (előtte ellenőrizzük, hogy ki tudnánk-e fizetni).

Tudatos pénzkezelés a családban – CSALÁDI KÖLTSÉGVETÉS - TANÁRI ÚTMUTATÓ

Ezután az egyes családok képviselői egyesével húznak egy eseményt a tanári asztalon lévő kártyákból, felolvassák, és a családok számolnak, könyvelnek, ellenőrzik magukat. (Az életesemények PPT-n is kivethetők. Ez gyorsítja a feladatvégzést.)

1. Lilla belázasodott, orvosi rendelésre antibiotikum, lázcsillapító, orrcsepp és vitaminok szükségesek: **12 000 Ft.**
2. Apa születésnapja február 11., az ajándék ing, öltöny, nyakkendő (45 000 Ft) és pizzázással egybekötött családi bowling (15 000 Ft): összesen **60 000 Ft.**
3. Anya talpmasszázs-tanfolyamra iratkozott be, amelyet részletekben kell fizetni: **8 000 Ft/hó.**
4. Anya kozmetikushoz és fodrászhoz ment, ami 15 000 Ft-ba került. Apa és Szabolcs haját összesen 10 000 Ft-ért nyírták meg: összesen **25 000 Ft.**
5. Szabolcs a sulival színházba megy Pestre. A színházjegy 4 500 Ft, az utazás költsége 1 000 Ft. Lilla az osztályával a Természettudományi Múzeumba megy, 2 000 Ft a program költsége: összesen **7 500 Ft.**
6. Lilla kinőtte a kerékpárját, 45 000 Ft-ért tudnak egy alig használtat venni. Lillának a kerékpárt mindenképpen meg kell venni, mivel azzal jár mindenhova: összesen **45 000 Ft.**
7. Anya tisztító- és takarítószerre 8 000 Ft-ot költött. Apa teremfoci bajnokságon vesz részt, 5 000 Ft a nevezési díj: összesen: **13 000 Ft.**

Ha az órán részt vesz pénzügyi önkéntes, akkor segítheti a csoportokat a megoldásban, felhasználva a PPT-n rögzített információkat, illetve vezetheti a megoldás megbeszélését.

5. FELADAT: RÉSZLEZÁRÁS – ÉRTÉKELÉS - Tervezett időkeret: 5 perc

Részlezárásként kérdezzük meg, kinek nem kellett változtatni az eredeti tervén! Volt-e olyan, aki tudatosan tartalékolt? Ki mit gondolt másként? (Öt-tízezer forint eltérés lehet, a több tízezres eltérés már sok.)

Kérdezzük meg, mennyi pénzük maradt még? A helyes összeg: **12 250 Ft.**

Nincs vége a hónapnak, két fontos esemény történik még (Tanári felolvasás, illetve PPT vetítés.):

1. A hűtőgép leolvadt, a szerelő szerint már nem érdemes javítani, mert egy kicsit hozzátevé alacsonyabb fogyasztású gép kapható. A hűtő akciós áron **85 000 Ft.**
2. Szabolcs bejelenti, hogy egy használt Piaggio Zip robogót szeretne **99 000 Ft-ért.** (A fiúk többsége motorral, robogóval jár a suliba.)

Osszuk kétfelé a családokat, egy-két család a hűtőgép problémájára adjon javaslatot, másikuk Szabolcs felvetésére adjon családi választ! Három percük van a döntési javaslat meghozatalára.

Ha az órán részt vesz pénzügyi önkéntes, akkor segítheti a csoportokat a megoldásban, illetve vezetheti a megoldás megbeszélését.

6. FELADAT: CSOPORTMUNKA III. - Tervezett időkeret: 5 perc

Az idő lejárta után kérdezzük meg a családokat, hogy milyen döntés született! A családok mutassanak be a két problémára egy-egy megoldást, a többiek szóljanak hozzá, majd a szakértői szerepbe lépett tanár vagy a vendég értékelje a javaslatokat, mondja el véleményét!

A szakértői összegzésben legyen szó

- a megtakarítások jelentőségéről (Tartalék nélkül ezeket a helyzeteket nehéz zökkenőmentesen megoldani.),

Tudatos pénzkezelés a családban – CSALÁDI KÖLTSÉGVETÉS - TANÁRI ÚTMUTATÓ

- a hitelfelvétel lehetőségéről (Mely hosszabb távon terheli meg a költségvetést, tehát ezt az összeget ki kell gazdálkodni minden hónapban, amíg vissza nem fizeti a család. Ebből következően a jövőben kell lemondanunk valamiről.) és
- a többletjövedelem szerzésének lehetőségeiről. (Ilyen lehet a többletmunka végzése, családi kölcsön, melyet persze szintén vissza kell fizetni, valamilyen tulajdon eladása, korábbi megtakarítás felélése.)

Hangozzon el, hogy ezekbe a döntésekbe Szabolcsot is érdemes bevonni!

Az összegzést megfogalmazhatja a pénzügyi önkéntes, hangsúlyozza az események tanulságát, az órán elvégzett munka jelentőségét, értékelje a történeteket.

Egy család költségvetésén, háztartási naplóján keresztül foglalkoztunk a családok gazdálkodásával.

Megismertünk egyfajta kiadási csoportosítást, javaslatot tettünk a költségvetést felborító esemény kezelésére, a probléma megoldására.

A családok munkájának értékelése során a következő kérdésekre próbáljunk válaszolni:

- Milyen gyorsan alkalmazkodtak a családok a feladatokhoz?
- Mennyire könnyen-nehezen határozták meg a kiadási csoportokat?
- Mennyire ügyes, „gazdász” megoldást találtak a két „súlyos” problémára?
- Volt-e olyan, aki a megtakarításokra előre, magától gondolt?

Az attitűd az összegzésben legyen dicsérő, megerősítő jellegű!

7. FELADAT: ZÁRÁS-TANULSÁGOK - Tervezett időkeret: 5 perc

Kérjük meg a családokat, hogy fogalmazzák meg egy-egy mondatban, milyen tanulssággal járt számukra ez a tanóra. Osszunk ki post-iteket! A megszületett válaszokat írják ezekre, majd olvassák fel és ragasz-
szák ki a plakát mellé!

IKT tipp a feladathoz:

A diákok a tanórai visszajelzést, a kilépő cédulát kitűzhetik az online faliújságra is padlet alkalmazás segítségével.

Tanári bejelentkezés, faliújság létrehozása:

<https://hu.padlet.com/dashboard>

Tanulói csatlakozás a tanár által megosztott link segítségével.

Köszönjük meg a munkájukat (és ha volt, a vendég közreműködését)!

Készíthetünk fényképfelvételt az óráról, a családokról, a záró gondolatokról.

Tudatos pénzkezelés a családban – CSALÁDI KÖLTSÉGVETÉS - TANÁRI ÚTMUTATÓ

TOVÁBBI LEHETSÉGES FELADAT EGY KÖVETKEZŐ ÓRÁRA:

Tétes játék

Igaz, hamis állítások hangzanak el a témával összefüggésben. Egy elhangzó állítás után a családok (de egyénileg is játszható) eldöntik, hogy igaz vagy hamis. A mellékelt papírra azt is ráírják, hogy 100 egység induló pénzből, hány egységet tesznek arra, hogy mennyire biztosak abban, hogy jól válaszolnak.

Ha mindenki döntött, elmondjuk a megoldást, a diákok értékelik, hogy mennyit nyertek. Következik a második állítás stb. Mindig az aktuális egyenlegükből tehetnek az állítások után újabb tétet. A végén az nyer, aki a legtöbb pontot gyűjtötte.

Példa:

1. állítás: A családi pótlék a család társadalmi jövedelme.

Tudjuk, hogy igaz, beírjuk, és elé írjuk, hogy rátesszük mind a 100-at. Így az új egyenlegünk 200.

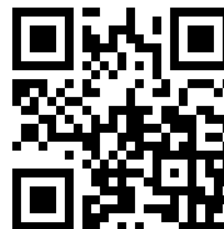
2. állítás: Szabolcs színházi programját teljes egészében a kultúra, szórakozás kiadási csoportba írtuk.

Ha igaznak írtuk, buktuk az új egyenlegből feltett tétet. Ha hamis a döntésünk, nyertünk.

IKT tipp a feladathoz:

A tanulók szavazhatnak Menti segítségével, hogy egyetértenek vagy nem az egyes állításokkal.

<https://www.menti.com/>

A tanár a szavazáshoz rögzíti az állításokat a <https://www.mentimeter.com> felületen.

NÉVJEGYEK

KÁDÁR BÉLA	KÁDÁRNÉ NAGY ANETT
KÁDÁR LILLA	KÁDÁR SZABOLCS
KÁDÁR BÉLA	KÁDÁRNÉ NAGY ANETT
KÁDÁR LILLA	KÁDÁR SZABOLCS

1. FELADATLAP

A család:

Kádárék Dorogon laknak, kis kerttel rendelkező, háromszobás családi házukban.

Az apa, Kádár Béla egy autógyárban dolgozik technikusként, az édesanya, Kádárné Nagy Anett asszisztens a helyi orvosi rendelőben.

Kisebbik gyermekük, Lilla hatodikos, Szabolcs 16 éves és az informatikai középiskolába jár. A családnak van egy kutyája, és egy 8 éves autóval rendelkeznek. A két gyerek kerékpárral közlekedik, Anya gyalog, Apa autóval jár dolgozni, és a nagybevásárlásokat is azzal intézik.

Az édesapa bruttó bére **360 000 Ft**, az édesanya bruttó bére **250 000 Ft**. A családi pótlékot az édesapa kapja a két eltartott gyermek után, a családi adókedvezményt is ő veszi igénybe.

1. feladat:

A mellékelt bérjegyzék alapján állapítsátok meg a család nettó jövedelmét!

Az édesapa nettó bére Ft, az édesanya nettó bére Ft.

A család nettó havi jövedelme a családi pótlékkal együtt: Ft,
az egyszerűség kedvéért lefelé kerekítve Ft-tal dolgozzatok!

2.feladat:

Készítsétek el a Kádár család költségvetését!

Először a már beírt, fix kiadásokat összegezzétek! Ezután vonjátok le ezt az összeget a család jövedelméből! A maradék, szabadon rendelkezésre álló havi jövedelmet osszátok szét a hat kiadási csoportra oly módon, hogy Kádáréknak mindenre legyen pénze, ami szerintetek megélhetésükhöz szükséges.

Tegyétek a felcímkézett borítékokba az arra a kiadási csoportra szánt összeget, és ezt írjátok fel a mellékelt háztartási naplórészlet első oszlopába (a tervezett kiadások oszlopba)!

KÁDÁR BÉLA FIZETÉSE 2021. FEBRUÁR HÓ

Bruttó havi munkabér:	360 000 Ft
Eltartottak száma:	2 fő
20 éven aluli kedvezményezett eltartottak száma:	2 fő
Elméletileg érvényesíthető családi adókedvezmény:	40 000 Ft
Összesen érvényesített családi adókedvezmény:	40 000 Ft
Munkavállalót terhelő járulékok:	
Fizetendő havi SZJA (15%):	- 14 000 Ft
Társadalombiztosítási járulék (18,5%):	- 66 600 Ft
Nettó bér kifizetés:	279 400 Ft
Munkáltatót terhelő járulékok:	
Szociális hozzájárulási adó (15,5%):	- 55 800 Ft
Szakképzési hozzájárulás (1.5%):	- 5 400 Ft
Teljes munkaadói járulék:	- 61 200 Ft
Teljes költség, adóék:	
Havi bérköltség összesen:	- 421 200 Ft
Adóék ¹ :	34
Családi pótlék:	+26.600 Ft
Havi összes nettó jövedelem:	306 000 Ft

¹ Az adóék azt mutatja meg, hogy a teljes munkaerőköltségnek összesen hány százalékát vonja el az állam különböző adók és járulékok formájában.

KÁDÁRNÉ NAGY ANETT FIZETÉSE 2021. FEBRUÁR HÓ

Bruttó havi munkabér:	250 000 Ft
Eltartottak száma:	2 fő
20 éven aluli kedvezményezett eltartottak száma:	0 fő
Elméletileg érvényesíthető családi adókedvezmény:	0 Ft
Összesen érvényesített családi adókedvezmény:	0 Ft
Munkavállalót terhelő járulékok:	
Fizetendő havi SZJA (15%):	- 37 500 Ft
Társadalombiztosítási járulék (18,5%):	- 46 250 Ft
Nettó bér kifizetés:	166 250 Ft
Munkáltatót terhelő járulékok:	
Szociális hozzájárulási adó (15,5%):	- 38 750 Ft
Szakképzési hozzájárulás (1.5%):	- 3 750 Ft
Teljes munkaadói járulék:	- 42 500 Ft
Teljes költség, adóék:	
Havi bérköltség összesen:	- 292 500 Ft
Adóék¹:	43
Családi pótlék:	0 Ft
Havi összes nettó jövedelem:	166 250 Ft

¹ Az adóék azt mutatja meg, hogy a teljes munkaerőköltségnek összesen hány százalékát vonja el az állam különböző adók és járulékok formájában.

2. FELADATLAP

A család fix, tervezhető kiadásai:

1. Apa havonta kétszer tankol az autóba. (Egy tankolás 18 ezer Ft.)
2. Az élelmiszer nagybevásárlása kéthetente 30 ezer Ft, azaz összesen havonta 60 ezer Ft, a hétközi bevásárlásokra további 15 ezer Ft-ot költenek összesen. 75 000Ft.
3. A család tagjai munkahelyen ebédelnek, a gyerekeknek 600 Ft/nap/fő, felnőtteknek 1 000 Ft/nap/fő. Húsz nappal számolva a hónapban összesen: 64 ezer Ft-ot kell fizetni.
4. A kábeltévé és internetszámla: 8 ezer Ft, a családi telefoncsomag 6 500 Ft.
5. A villany-, gáz-, víz-, csatorna-számla beérkezett: 58 ezer Ft (11 ezer Ft, 25 ezer Ft, 12 ezer Ft, 10 ezer Ft,)
6. A család korábbi döntése szerint a gyerekek zsebpénzt kapnak, Lilla havi 4 ezer Ft-ot, Szabolcs 8 ezer Ft-ot, amit saját céljaikra, kiadásaikra fordítanak.

Tudatos pénzkezelés a családban – CSALÁDI KÖLTSÉGVETÉS - KELLÉKEK, FELADATLAPOK

A Kádár család háztartási naplója nettó jövedelemmel számolva	Tervezett kiadás (Ft-ban)			Gazdasági események (Ft-ban)								Kiadás	
	Fix	Eseti	Összes									Összesen	Össz- kiadás %-ban
Élelmiszerek és alkoholfülmertes italok (munkahelyi étkezés is)	139 000			60 000	15 000	64 000							
Lakásfenntartás, háztartási energia (víz, villany, gáz, csatorna..., takarítószerkek)	58 000			11 000	25 000	12 000	10 000						
Közelekedés	36 000			36 000									
Hírközlés (TV, telefon, internet)	14 500			8 000	6 500								
Kultúra, szórakozás (újság, színház, mozi, társas út ...)													
Egyéb (ruházat, lábbeli, testápoló, tisztítószerkek, egészségügy, zsebpénz ...)	12 000			12 000									
A háztartás összes kiadásai:	259 500		460 000										

Tudatos pénzkezelés a családban – CSALÁDI KÖLTSÉGVETÉS - KELLÉKEK, FELADATLAPOK

1. Mindkét gyerek kinőtte a tavalyi tavaszi cipőjét: 30 000 Ft	2. Lilla belázasodott, orvosi rendelésre antibiotikum, lázcsillapító, orrcsepp és vitaminok szükségesek: 12 000 Ft
3. Apa születésnapja február 11. Ajándéka: ing, öltöny, nyakkendő, 45 000 Ft és pizzázással egybekötött családi bowling, mely 15 000 Ft-ba kerül.	4. Anya talpmasszázs-tanfolyamra iratkozott be, amelyet részletekben kell fizetni, 8 000 Ft/hó.
5. Anya kozmetikushoz és fodrászhoz ment, ami 15 000 Ft-ba került. Apa és Szabolcs haját összesen 10 000 Ft-ért nyírták meg.	6. Szabolcs a sulival színházba megy Pestre, a színházjegy 4 500 Ft, a beutazás költsége 1 000 Ft. Lilla az osztályával a Természettudományi Múzeumba megy, 2 000 Ft a program ára.
7. Lilla kinőtte a kerékpárját, 45 000 Ft-ért tudnak egy alig használtat venni. Lillának a kerékpárt mindenképpen meg kell venni (azzal jár mindenhova).	8. Anya tisztító - és takarítószerekre 8 000 Ft-ot költött. Apa teremfoci bajnokságon vesz részt, 5 000 Ft a nevezési díj.
9. A hűtőgép leolvadt, a szerelő szerint már nem érdemes javítani, mert a javítás árához egy kicsit hozzáteve alacsonyabb fogyasztású gép kapható. A hűtő akciós áron 85 000 Ft.	10. Szabolcs bejelenti, hogy egy használt Piaggio Zip robogót szeretne 99 000 Ft-ért, (a fiúk többsége motorral, robogóval jár a suliba).

Tudatos pénzkezelés a családban – CSALÁDI KÖLTSÉGVETÉS - KELLÉKEK, FELADATLAPOK

TÉTES JÁTÉK LAPJA

A KÉRDÉS SORSZÁMA	MEGTETT TÉT	IGAZ/ HAMIS	NYERT/ BUKOTT (+/-)	HALMOZOTT ÖSSZEG (tét+nyeremény vagy elbukott tét levonása)
	induló: 100			
példa 1	100	I	+ 100	nyert: 100+100=200
példa 2	50	H	-50 +50	vesztett: 200-50=150 nyert: 150+50+50=250
	induló: 100			
1.				
2.				
3.				
4.				
5.				
6.				
7.				
8.				
9.				
10.				
11.				
12.				

TÉTES JÁTÉK

Állítások két játékra:

I. játék

1. A családi költségvetés a bevételek és kiadások adott időszakra szóló tervezését fejezi ki.
IGAZ
2. A bevételek között tarthatjuk számon a bankbetéteket.
HAMIS (Helyesen csak az abból származó kamatot.)
3. Az élelmiszerek a kiadások kb. 15 %-át teszik ki.
HAMIS
4. A családi pótlék nem számít bevételnek.
HAMIS
5. A bevételek és kiadások nem biztos, hogy minden hónapban teljes összhangban vannak.
IGAZ
6. A zsebpénz a család bevétele.
HAMIS
7. A rezsikiadások a költségvetés nem állandó kiadásai.
HAMIS
8. Hiány esetén megvizsgálhatjuk, hogy le tud-e mondani a család egy vásárlásról.
IGAZ

II. játék

1. A nettó bér magasabb összeg, mint a bruttó bér.
HAMIS
2. Ma Magyarországon az alkalmazottak az eltartott gyerekek után adókedvezményt kapnak.
IGAZ
3. A családok tulajdona is eredményezhet bevételt.
IGAZ
4. Az átlagos magyar család jövedelmének kb. negyedét költ élelmiszerre.
IGAZ
5. A családi autó javítási költsége az egyéb kiadások közé tartozik.
HAMIS
6. Kultúrára, szórakozásra többet költünk, mint az egyéb kiadásokra.
HAMIS
7. A költségvetés általában egy időszak bevételeit és kiadásait tartalmazza.
IGAZ
8. Hiányról beszélünk, ha a bevételek meghaladják a kiadásokat.
HAMIS
9. Tartalék, megtakarítás nélkül nagyon kiszolgáltatottak a családok.
IGAZ
10. A hitelfelvétellel előre meghatározzuk a jövőbeli költekezésünket.
IGAZ

Tudatos pénzkezelés a családban – CSALÁDI KÖLTSÉGVETÉS - MEGOLDÁSOK

2. FELADATLAP

A Kádár család háztartási naplója nettó jövedelemmel számolva	Tervezett kiadás (Ft-ban)			Gazdasági események (Ft-ban)										Kiadás	
	Fix	Eseti	Összes											Összesen	Össz- kiadás %-ban
Élelmiszerek és alkoholfmentes italok (munkahelyi étkezés is)	139 000			60 000	15 000	64 000								139 000	30,2%
Lakásfenntartás, háztartási energia (víz, villany, gáz, csatorna..., takarítószer)	58 000			11 000	25 000	12 000	10 000							58 000	12,6%
Közlekedés	36 000			36 000	1 000	45 000								82 000	17,8%
Hírközlés (TV, telefon, internet)	14 500			8 000	6 500									14 500	3,2%
Kultúra, szórakozás (újáság, színház, mozi, társas út ...)				15 000	8 000	4 500	2 000							29 500	6,4%
Egyéb (ruházat, lábbeli, testápoló, tisztítószer, egészségügy, zsebpénz ...)	12 000			12 000	30 000	12 000	45 000	15 000	10 000	8 000	5 000			137 000	29,8%
														0	
A háztartás összes kiadásai:	259 500		460 000											460 000	100,0%

Tudatos pénzkezelés a családban – CSALÁDI KÖLTSÉGVETÉS - KELLÉKEK, FELADATLAPOK

PREZENTÁCIÓ DIÁI

PÉNZIRÁNYTŰ

Családi költségvetés

2021
9-11. osztály

1

PÉNZIRÁNYTŰ A család bevételei

Bevételek

- Munkajövedelmek
- Társadalmi jövedelmek
 - Nyugdíj
 - Családi és gyermekek utáni ellátások
 - Munkanélküli ellátások
 - Egyéb társadalmi jövedelem
- Egyéb jövedelmek
 - Tulajdonból származó

Kiadások

2

PÉNZIRÁNYTŰ A Kádár család háztartási naplója
472 250 ezer Ft nettó jövedelem mellett

	Tervezett kiadás
Élelmiszerek és alkoholmentes italok (munkahelyi étkezés is)	
Lakásfenntartás, háztartási energia (villany, gáz, víz, csatorna..., takarítók szolgálatok)	
Közlekedés (üzemanyag, járművek költségei ...)	
Hírközlés (telefon és kábeltévé)	
Kultúra, szórakozás (újság, folyóirat, színház, mozit, társasjáték ...)	
Egyéb (ruházat, lábbeli, testápolás, tisztítószerek, egészségügy, biztosítás, dohány- és alkoholtermékek, zsebpénz ...)	

3

4

PÉNZIRÁNYTŰ A Kádár család havi fix, tervezhető kiadásai

- Egy tankolás 18 000 Ft.
- Az élelmiszer nagy bevásárlása 60 000 Ft, a hétközi bevásárlásokra 15 000 Ft-ot költenek.
- A család tagjai munkahelyen ebédelnek, 64 000 Ft-ot kell fizetni.
- A kábeltévé- és internetszámla: 8 000 Ft, a családi telefoncsomag 6 500 Ft.
- A villany-, gáz-, víz-, csatorna számla összesen 58 000 Ft.
- Lilla havi 4 000 Ft, Szabolcs 8 000 Ft zsebpénzt kap.

5

PÉNZIRÁNYTŰ Életesemények, szokásos kiadások

- Mindkét gyerek kinőtte a tavalyi tavaszi cipőjét: 30 000 Ft

6

Tudatos pénzkezelés a családban – CSALÁDI KÖLTSÉGVETÉS - KELLÉKEK, FELADATLAPOK

PREZENTÁCIÓ DIÁI

 PÉNZIRÁNYTŰ

Életesemények,
szokásos kiadások

- Lilla belázasodott, orvosi rendelésre antibiotikum, lázcsillapító, orrcsepp és vitaminok szükségesek: 12 000 Ft

 PÉNZ7

7

 PÉNZIRÁNYTŰ

Életesemények,
szokásos kiadások

- Apa születésnapja február 11., az ajándék: ing, öltöny, nyakkendő 45 000 Ft
és pizzázással egybekötött családi bowling: 15 000 Ft

 PÉNZ7

8

 PÉNZIRÁNYTŰ

Életesemények,
szokásos kiadások

- Anya talpmasszázs tanfolyamra iratkozott be, amelyet részletekben kell fizetni: 8 000 Ft/hó.

 PÉNZ7

9

 PÉNZIRÁNYTŰ

Életesemények,
szokásos kiadások

- Anya kozmetikushoz és fodrászhoz ment, ami 15 000 Ft. Apa és Szabolcs haját összesen 10 000 Ft-ért nyírták meg.

 PÉNZ7

10

 PÉNZIRÁNYTŰ

Életesemények,
szokásos kiadások

- Szabolcs a sulival színházba megy Pestre, a színházjegy 4 500 Ft, a beutazás költsége 1 000 Ft.
Lilla az osztályával a Természettudományi Múzeumba megy, 2 000 Ft a program.

 PÉNZ7

 PÉNZIRÁNYTŰ

Életesemények,
szokásos kiadások

- Lilla kinőtte a kerékpárját, 45 000 Ft-ért tudnak egy alig használtat venni. Lillának a kerékpárt mindenképpen meg kell venni (azzal jár mindenhova).

 PÉNZ7

PREZENTÁCIÓ DIÁI

 PÉNZIRÁNYTŰ Életesemények, szokásos kiadások

- Anya tisztító- és takarítószerekre 8 000 Ft-ot költött.
- Apa teremfoci bajnokságon vesz részt 5 000 Ft a nevezési díj.

13

 PÉNZIRÁNYTŰ Váratlan kiadások (!?)

- A hűtőgép leolvadt, a szerelő szerint már nem érdemes javítani, mert egy kicsit hozzáátve alacsonyabb fogyasztású gép kapható. A hűtő akciós áron 85 000 Ft.
- Szabolcs bejelenti, hogy egy használt Piaggio Zip robogót szeretne 99 000 Ft –ért (a fiúk többsége motorral, robogóval jár a suliba).

14

 PÉNZIRÁNYTŰ A költségvetés tervezése

1. Várható jövedelmek számbavétele
2. Rendszeres kiadások összegyűjtése, tervezése
 - fix összegű tételek (átalánydíjak)
 - változó összegű, szokásosan jelentkező kiadások
3. Rendkívüli kiadások/bevételek elmaradása
4. Tartalékok tervezése a rendkívüli kiadásokra, elmaradt bevételekre
5. Bevételek, kiadások egyensúlyának elemzése

15

 PÉNZIRÁNYTŰ Mi történik, ha hiány van?

Vizsgálandó kérdések:

- Növelhetők-e a bevételek saját erőből?
 - Többelmunka
 - Tulajdon, erőforrás hasznosítása
- Csökkenthetők-e a kiadások?
 - Miről lehet lemondani?
 - Mit lehet olcsóbb megoldással kiváltani?
- Vállalható-e hitel?
 - Lesz-e a jövőben fedezete a törlesztésnek?

16

 PÉNZIRÁNYTŰ Mi történik, ha többlet van?

Vizsgálandó kérdések:

- Van sürgős, „várakozó” kiadás?
- Elköltsük?
- Átmeneti vagy tartós többlet?
- Befektessük?

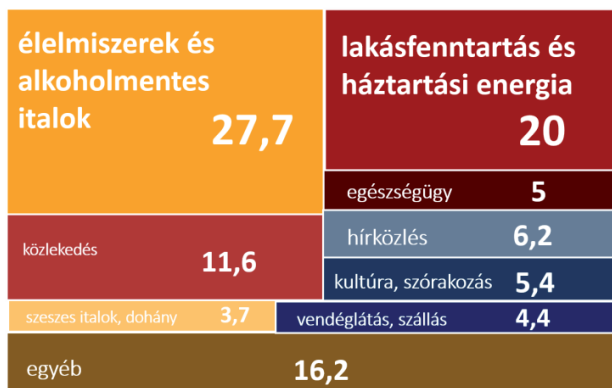
FONTOS: kell tartalék a váratlan helyzetekre!

17

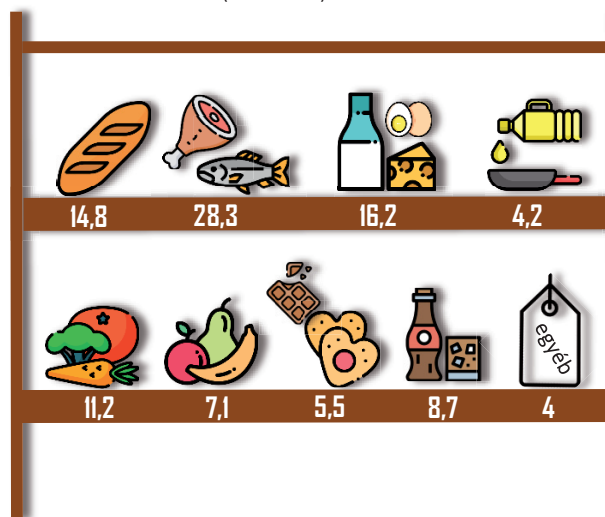
A HÁZTARTÁSOK FOGYASZTÁSA, KIADÁSI SZERKEZET

1 A HÁZTARTÁSOK FOGYASZTÁSI KIADÁSAINAK SZERKEZETE, 2018. I. FÉLÉV (százalék)

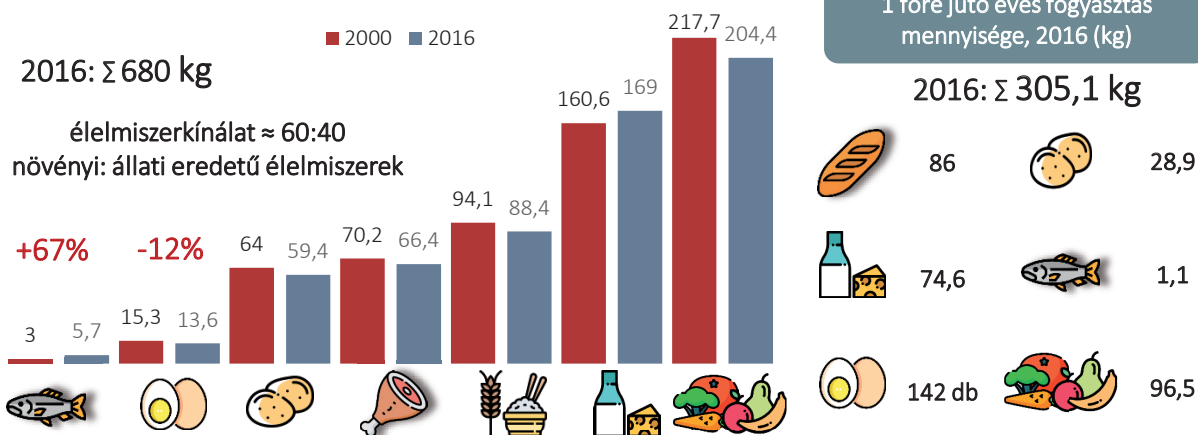

A különböző jövedelmi csoportok átlagát tekintve a két legnagyobb kiadási tétele együtt **47,7%**. A **legszegényebbeknél** ennek az aránya 55%, a leggazdagabbaknál 36%.

2 AZ ÉLELMISZER-KIADÁS SZERKEZETE, 2018. I. FÉLÉV (százalék)

3 A RENDELKEZÉSRE ÁLLÓ ÉLELMISZEREK* MENNYISÉGÉNEK VÁLTOZÁSA 2000, 2016
Kg/fő/év

* A mérlegekből származtatott adatok nem a lakosság által ténylegesen elfogyasztott mennyiségeket jelentik, hanem a kínálatot.

**A hal mennyiségét 2014-től elősúlyban számítják a nemzetközi számítási gyakorlatnak megfelelően.

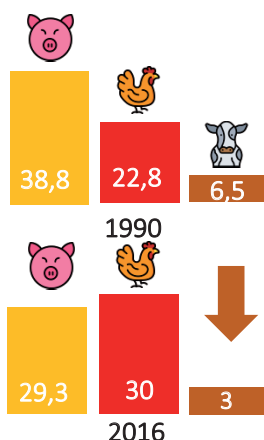
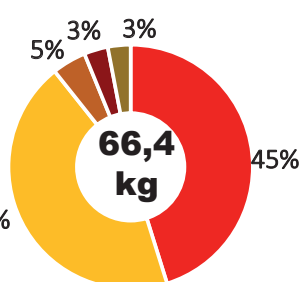
4 ADOTT TERMÉKCSOPORT 2016. ÉVI KÍNÁLATÁNAK VÁLTOZÁSA AZ ELŐZŐ ÖT ÉV ÁTLAGÁHOZ KÉPEST

A HÁZTARTÁSOK FOGYASZTÁSA, KIADÁSI SZERKEZET

1 FŐRE JUTÓ HÚSFOGYASZTÁS, 2016 Kg/fő

- baromfi-hús
- sertés-hús
- marha- és borjú-hús
- egyéb

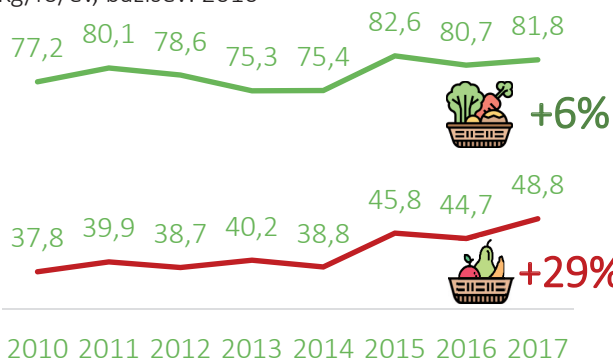

Hús fogyasztási szokásaink változtak A rendszerváltás óta;

- fokozatosan csökkent a sertés-hús,
- nőtt a baromfi-hús fogyasztása,
- megváltoztak az étkezési, kereskedelmi, állattartási szokások,
- fehér húsok, hal, egészséges életmód preferálása előtérbe került.

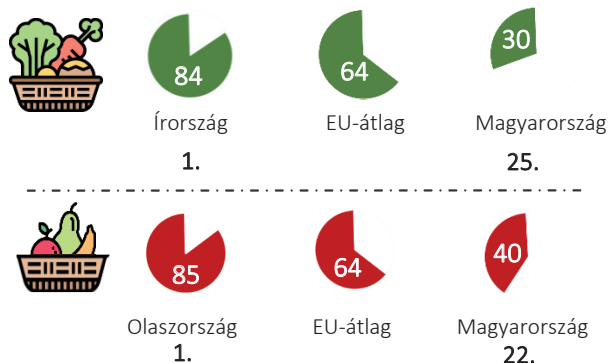
A húsmérlegek szerint legnagyobb mértékben, **50%-kal** a marha- és borjú-hús egy főre jutó fogyasztása csökkent.

1 FŐRE JUTÓ ÉVES ZÖLDSÉG/GYÜMÖLCS FOGYASZTÁS MENNYISÉGE, ÉS VÁLTOZÁSA Kg/fő/év, bázisév: 2010

NAPI ZÖLDSÉG/GYÜMÖLCS FOGYASZTÁSI RANGSOR AZ EU-ORSZÁGAIBAN, 2017

A terméket naponta legalább egyszer fogyasztók (%)

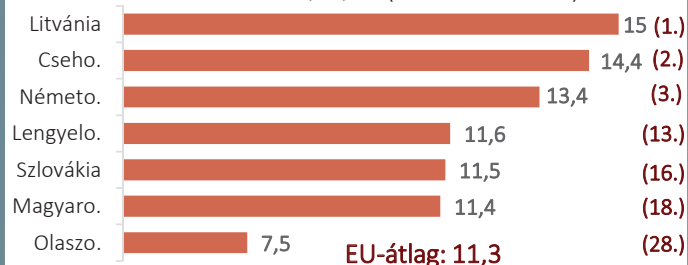

1 FŐRE JUTÓ ALKOHOL FOGYASZTÁS, 2016 Liter/fő/év

NÉHÁNY EU-ORSZÁG 1 FŐRE JUTÓ ALKOHOL FOGYASZTÁSA, WHO

100%-os szeszre számítva l/fő/év (15 éven felüliek)

FORRÁSOK > 1, 2 > KSH: A háztartások fogyasztása, 2018. 1. félév (előzetes adatok alapján) | 3, 4, 5, 6, 8 > KSH: 4.1.2.1. Élelmiszer-mérlegek, a rendelkezésre álló élelmiszerek egy főre jutó mennyisége, 2.2.3.12. Az egy főre jutó éves élelmiszer-fogyasztás mennyisége | 7 > Eurostat: Do you eat fruit and vegetables daily? – Survey, 2017 | 9 > Hannah Ritchie and Max Roser (2019) - "Alcohol consumption", ourworldindata.org, WHO data

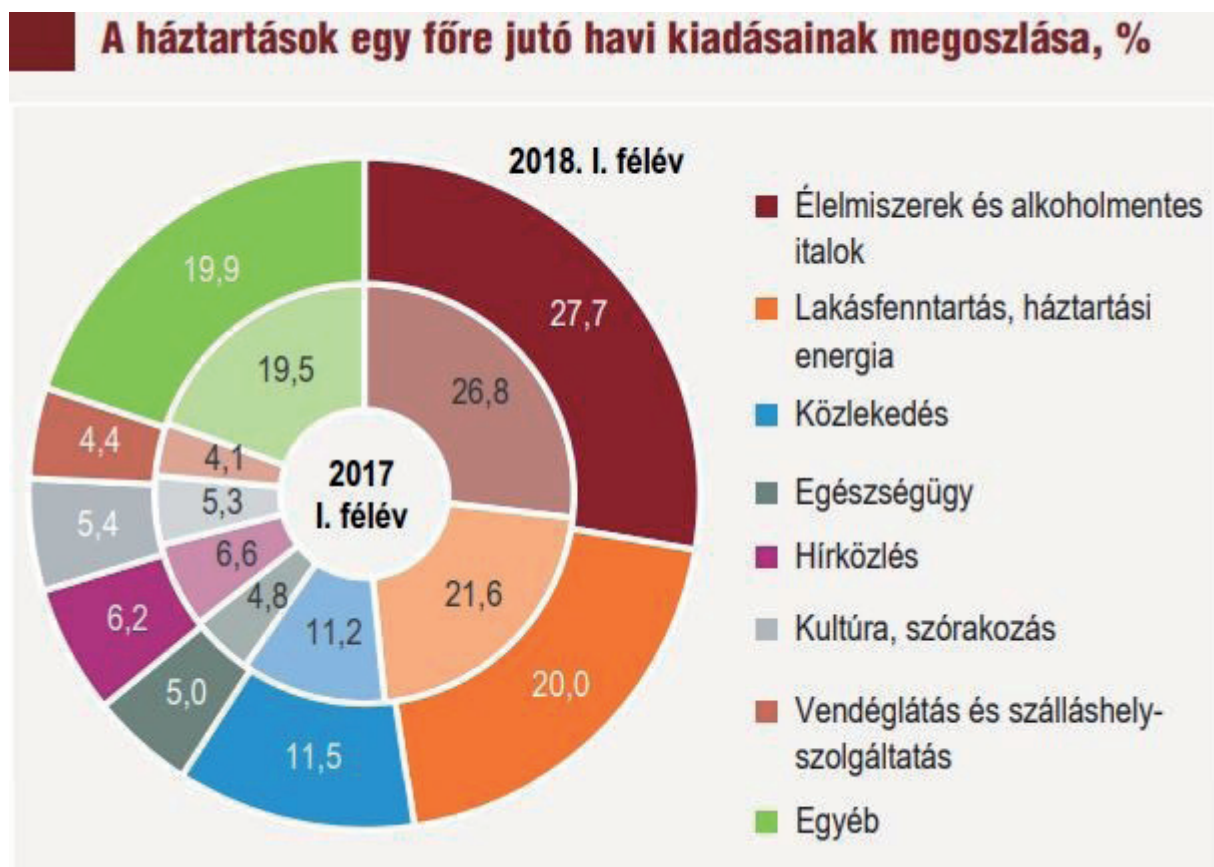
https://www.parlament.hu/documents/10181/1789589/Infotablo_2019_8_elemiszerfogyasztas.pdf/3d06b7d7-d5ca-3b2e-cbbf-70f4ea53b0cd

Kiadási radar: https://www.ksh.hu/interaktiv/kiadasok_radar/index.html

A háztartások 1-főre jutó nettó jövedelme és átlagos taglétszáma, jövedelmi tizedek szerint, 2018:

https://www.ksh.hu/interaktiv/haztart_jov_tizedek/index.html

A HÁZTARTÁSOK FOGYASZTÁSA, KIADÁSI SZERKEZET

PÉNZ7

Kedves Pedagógus!

Köszönjük, hogy a PÉNZ7 tanórák megtartásával Ön is hozzájárul a diákok pénzügyi-gazdasági ismereteinek bővítéséhez! Bízunk benne, hogy közös erőfeszítéseink eredményeként a fiatalabb generációk tagjai hiánypótló, hasznos tudással gazdagodnak, s a diákok szemléletének fejlesztésével a magyar családok pénzügyi tudatossága is növekedni fog.

Üdvözlettel a PÉNZ7 pénzügyi programsorozatának szervezői:

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

INNOVÁCIÓS ÉS TECHNOLÓGIAI
MINISZTERIUM

PÉNZÜGYMINISZTERIUM

PÉNZIRÁNYTŰ

JA Hungary
A Member of JA Worldwide

INGYENES MOBILAPPLIKÁCIÓK DIÁKOKNAK:

Zöldiránytű
Fenntartható
és takarékos
mindennapok

Értem a pénzem
Minden, amit
a pénzügyekről
tudni érdemes.

penziranytu.hu/kiadvanyok